



FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	De Litere
1.3 Departamentul	Limba română și lingvistică generală
1.4 Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5 Ciclul de studii ¹⁾	Nivel master
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Limba română în context romanic

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea / codul disciplinei	LMR2135 Dinamica istorică a limbii române literare							
2.2 Titularul activităților de curs	Lector univ. dr. Maria ALDEA							
2.3 Titularul activităților de seminar/ curs practic								
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	III	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ²⁾	F
							Obligativitate ³⁾	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/ laborator/ proiect	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/ laborator/ proiect	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					50
Pregătire seminarii/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					6
Tutoriat					4
Examinări					2
Alte activități: consultații					14
3.7 Total ore studiu individual	126				
3.8 Total ore pe semestru	182				
3.9 Numărul de credite ⁴⁾	7				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> Istoria limbii române (Noțiuni fundamentale); Istoria limbii române (Morfosintaxă istorică)
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> Noțiuni generale privind <i>România</i> Cunoștințe generale referitoare la configurația teritorială a dacoromânei, la evoluția fonetico-fonologică și morfosintactică a limbii române

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Sală dotată cu tablă și video-proiector
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	<ul style="list-style-type: none"> Sală dotată cu tablă și video-proiector

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Deprinderea de către masteranzi a stadiilor de evoluție a normelor limbii române literare în plan fonetic, morfologic, sintactic și semantico-lexical; • deprinderea masterandului atât cu problematica, cât și cu analiza gramaticală și pragmatică a textelor literare și nonliterare românești vechi și premoderne.
Competențe	<ul style="list-style-type: none"> • O bună cunoaștere a evoluției normelor limbii române literare; • utilizarea componentelor domeniului limbă și literatură în deplină concordanță cu etica profesională; • relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea de către masteranzi atât a stadiilor de evoluție a normelor limbii române literare în plan fonetic, morfologic, sintactic și semantico-lexical, cât și a instrumentarului necesar în abordarea unui fenomen lingvistic / fapt de limbă din perspectivă diacronică.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Însușirea de către masteranzi a unor informații relevante privind dinamica istorică a limbii române literare; • dezvoltarea capacității de a investiga și de a înțelege un fenomen lingvistic / fapt de limbă diacronic în specificul său; • dezvoltarea capacității de a analiza fapte de limbă din texte românești vechi și premoderne ; • utilizarea informației teoretice în aplicații practice.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
(Curs 1, data ...) Curs introductiv Elemente de istorie culturală: spațiul romanic	curs interactiv, cu fundament de prelegere	
(Curs 2, data ...) T₁. Considerații teoretice și metodologice (I) 1. Istoria limbii române literare: obiect de studiu, metode de cercetare 2. Noțiunea de limbă literară 2.1. "Limba literară": definiție și accepții 3. Lucrări românești de istorie a limbii române literare 4. Locul limbii literare în raport cu nivelul limbii și cu nivelul vorbirii 4.1. Normele limbii literare 5. Raportul limbii literare cu limba națională 6. Raportul limbii literare cu limbile de contact 7. Variantele stilistice ale românei literare		
(Curs 3, data ...) T₁. Considerații teoretice și metodologice (II) 1. Periodizarea istoriei limbii române literare 2. Originile limbii române literare 3. Baza dialectală a limbii române literare 4. Evoluția graiurilor românești 5. Unificarea românei literare		
(Curs 4, data ...) T₂. Epoca veche a limbii culte (I) 1. Începuturile scrisului în limba română 2. Mărturii despre scrierea în limba română 3. Clasificarea primelor texte românești 3.1. Texte originale netraduse		
(Curs 5, data ...) T₂. Epoca veche a limbii culte (II) 3.2. Texte religioase traduse manuscrise 3.3. Texte religioase traduse tipărite 4. Particularități ale primelor texte românești		
(Curs 6, data ...) T₃. Epoca veche a limbii culte. Sistemul fonetic		
(Curs 7, data ...) T₃. Epoca veche a limbii culte. Substantivul		
(Curs 8, data ...) T₃. Epoca veche a limbii culte. Adjectivul		
(Curs 9, data ...) T₃. Epoca veche a limbii culte. Pronumele		
(Curs 10, data ...) T₃. Epoca veche a limbii culte. Numeralul		
(Curs 11, data ...) T₃. Epoca veche a limbii culte. Verbul		
(Curs 12, data ...) T₃. Epoca veche a limbii culte. Adverbul		
(Curs 13, data ...) T₃. Epoca veche a limbii culte. Prepoziția, conjuncția, interjecția		
(Curs 14, data ...) Curs recapitulativ în vederea pregătirii examenului		
8.2 Seminar online	Metode de predare	Observații
Seminar introductiv (prezentare obiective, tematică, bibliografie, evaluare ; prezentare dosar texte propuse spre analiză)	Activ-participative pe bază de explicație, demonstrație, dialog,	
S₂. Scrierea veche românească. Exerciții de transcriere (I)		
S₃. Scrierea veche românească. Exerciții de transcriere (II)		

S ₄ . Analiză de text (texte originale)	exercițiu, analiză	
S ₅ . Analiză de text (texte religioase traduse, manuscrise și tipărite)		
S ₆ . Analiză de text (Varlaam)		
S ₇ . Analiză de text (Noul Testament de la Bălgrad; Dosoftei)		
S ₈ . Analiză de text (Biblia de la București; Antim Ivireanul)		
S ₉ . Analiză de text (Cronicarii moldoveni. I)		
S ₁₀ . Analiză de text (Cronicarii moldoveni. II)		
S ₁₁ . Analiză de text (Cronicarii munteni)		
S ₁₂ . Analiză de text (D. Cantemir)		
S ₁₃ . Analiză de text (texte populare)		
S ₁₄ . Seminar recapitulativ în vederea pregătirii examenului		

Bibliografie

- ▶ BULGĂR, Gh., *Problemele limbii literare în concepția scriitorilor români*, antologie, studiu introductiv, comentarii, glosar, București, E.D.P., 1966.
- ▶ BULGĂR, Gh., *Studii de stilistică și limbă literară*, București, E.D.P., 1971.
- ▶ CARACOSTEA, D., *Expresivitatea limbii române*, Cuvânt înainte, notă asupra ediției și index de Ilie Dan, Iași, Polirom, 2000.
- ▶ CARTOIAN, N., *Cărțile populare în literatura românească*, vol. I–II, cuvânt înainte de Dan Zamfirescu, postfață de Mihai Moraru, ediție îngrijită de Alexandru Chiriacescu, București, Editura Enciclopedică Română, 1974.
- ▶ CAZACU, Boris, *Studii de limbă literară. Probleme actuale ale cercetării ei*, București, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, 1960.
- ▶ CHIVU, Gheorghe, *Limba română de la primele texte până la sfârșitul secolului al XVIII-lea: variantele stilistice*, București, Univers Enciclopedic, 2000.
- ▶ CHIVU, Gheorghe, *Limbă și cultură. Studii de istorie a limbii române literare*, București, EAR, 2019.
- ▶ COSTINESCU, Mariana, *Normele limbii literare în gramaticile românești*, București, E.D.P., 1979.
- ▶ DIMITRESCU, Florica, *Dinamica lexicului românesc*, Cluj-Napoca, Clusium, 1995.
- ▶ FRÂNCU, Constantin, *Gramatica limbii române vechi (1521–1780)*, Indice general de Alexandrina Ioniță, Iași, Casa Editorială Demiurg, 2009.
- ▶ GAFTON, Al., *De la traducere la norma literară. Contribuția traducerii textelor biblice la constituirea vechii norme literare*, Iași, Editura Universității „Al. I. Cuza”, 2012.
- ▶ GHEȚIE, Ion, *Introducere în studiul limbii române literare*, București, E.Ș.E., 1982.
- ▶ GHEȚIE, Ion, *Începuturile scrisului în limba română. Contribuții filologice și lingvistice*, București, EA R.S.R., 1974.
- ▶ GHEȚIE, Ion, *Baza dialectală a românei literare*, București, EA R.S.R., 1975.
- ▶ GHEȚIE, Ion (coord.), *Istoria limbii române literare. Epoca Veche (1532–1780)*, București, EA, 1997.
- ▶ Gheție, Ion și Al. Mareș, *Introducere în filologia românească. Probleme, metode, interpretări*, București, Editura enciclopedică română, 1974.
- ▶ GHEȚIE, Ion și Al. Mareș, *Originile scrisului în limba română*, București, E.Ș.E., 1985.
- ▶ GRAUR, Al., *Fondul principal al limbii române*, București, E.Ș., 1957.
- ▶ IORDAN, Iorgu, *Limba literară. Studii și articole*, Ediție îngrijită și note de Pavel Țugui și Ion Trăistaru, Craiova, Scrisul românesc, 1977.
- ▶ ISTRATE, Gavril, *Originea limbii române literare*, Iași Junimea, 1981.
- ▶ IVĂNESCU, Gheorghe, *Problemele capitale ale vechii române literare*, Ediția a II-a revăzută, Îngrijirea textului, bibliografie, indici și notă asupra ediției de Eugen Munteanu și Lucia-Gabriela Munteanu, Postfață de Eugen Munteanu, Iași, Editura Universității „Al. I. Cuza” Iași, 2012.
- ▶ MAREȘ, Alexandru (coord.), *Crestomația limbii române vechi, vol. I (1521–1639)*, ediția a II-a, București, EAR, 2016.
- ▶ MUNTEANU, Eugen, *Lexicologie biblică românească*, București, Humanitas, 2006.
- ▶ MUNTEANU, Ștefan și Vasile D. ȚĂRA, *Istoria limbii române literare. Privire generală*, Ediție revizuită și adăugită, București, E.D.P., 1983.
- ▶ PANAITESCU, P.P., *Introducere la istoria culturii românești*, București, Editura Științifică, 1969.
- ▶ PANĂ DINDELEGAN, Gabriela (coord.), *Sintaxa limbii române vechi*, București, Univers Enciclopedic Gold, 2019.
- ▶ ROSETTI, Al., Boris Cazacu și Liviu Onu, *Istoria limbii române literare, vol. I. De la origini până la începutul secolului al XIX-lea*, Ediția a doua revăzută și adăugită, București, Minerva, 1971.
- ▶ STAN, Camelia, *O sintaxă diacronică a limbii române vechi*, București, Editura Universității din București, 2013.
- ▶ Academia Română, Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”, *Texte uitate – Texte regăsite*, vol. 1–4, București, Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2002–2005.
- ▶ *Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900*, București, EA, 1979.
- ▶ *Pagini Alese. Omagiu lui Alexandru Mareș la împlinirea vârstei de 80 de ani*, Volum îngrijit de Marius Sala, Maria Stanciu Istrate și Emanuela Timotin, București, Univers Enciclopedic Gold, 2016.
- ▶ *Studii de istoria limbii române literare. Sec. al XIX-lea*, vol. I–II, București, Editura pentru Literatură, 1969.

Cursuri universitare

- ▶ DRĂGULESCU, Radu, *Istoria limbii române literare: popasuri pe drumul spre norma supradialectală unică. Note de curs*, Sibiu, Editura Universității „Lucian Blaga”, 2000.
- ▶ DRĂGULESCU, Radu, *Istoria limbii române literare: primele manifestări. Curs universitar*, Sibiu, Editura Universității „Lucian Blaga”, 2006.

- MARINESCU, Valeriu, *Istoria limbii române literare*, București, Editura Fundației România de Măine, 2002.
- SOARE, Liliana, *Elemente de istorie a limbii române literare*, Craiova, Universitaria, 2012.
- SOARE, Liliana, *Crestomație de limbă română veche și modernă (1521-1881)*, Craiova, Universitaria, 2013.

Seminar

Textele propuse spre analiză se vor comunica studenților în primul seminar.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociaților profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se predă în alte centre universitare din țară.

Pe parcursul anilor de studiu, studenții participă la diverse sesiuni științifice, simpozioane, concursuri de limbă și literare organizate de foruri românești și străine, valorificând informațiile dobândite.

La absolvirea programului de master, aceștia vor avea cunoștințe temeinice de diacronie a limbii române, a limbii române literare și vor stăpâni cu fermitate instrumentarul de investigație diacronică a faptelor de limbă.

10. Evaluare

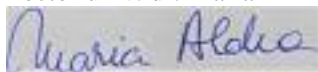
Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Însușirea principalelor direcții ale evoluției socio-culturale și lingvistice a limbii române literare. Capacitatea de analiză și sinteză.	Examen scris	60 %
10.5 Seminar/ laborator/ proiect	Capacitatea de a recunoaște, de a înțelege și de a analiza fenomenele lingvistice / faptele de limbă din perspectivă diacronică.	Procentele aferente seminarului corespund unei note obținute prin validarea următoarelor segmente: a) activitate; b) prezență 50%.	40 %
10.6 Standard minim de performanță <ul style="list-style-type: none"> • însușirea corectă a noțiunilor teoretice și aplicarea acestora în analiza fenomenelor lingvistice / faptelor de limbă specifice limbii române literare; • asimilarea conceptelor de operare în domeniul istoriei limbii române literare. 			

Data completării

Semnătura titularului de curs și seminar,

06.03.2023

Lector univ. dr. Maria ALDEA

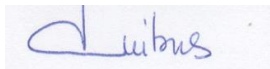


Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament,

14.03.2023

Conf. univ. dr. Daiana CUIBUS



Data avizării la Decanat

Semnătura Prodecanului responsabil

Ștampila facultății

30.04.2023

